ბოლშევიკური კადრებისათვის

№ 2 | 10 ნოემბერი 1933 წ. | № 2

ტფ. სახ. უნივერსიტეტის პარტკომის, რექტორატის და პროფკომ. ორგანო

რედაქცია: ტფილისი, უნივერსიტეტის ქ. № 1, (უნივერსიტეტის შენობა)

საქართველოს სსრ 20 წლის ერთიანი ბიბლიოთეკა

გაუმარჯოს ოქტომბრის 16 წლისთავს!

ლენინური კომპარტიის და მის ბოლშევიკურ ცეკას ხელმძღვანელობით, ლენინის საუკეთესო მოწაფის და თანამებრძოლის, საერთაშორისო პროლეტარიატის ბელადის და თეორეტიკოსის ამხ. სტალინის მეთაურობით

საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასი და კოლმეურნეთა მასები მტკიცე ნაბიჯით მიდიან

წინ ბრძოლაში სოციალიზმისათვის, მშვიდობიანობისათვის, მთელი კაცობრიობის განთავისუფლებისათვის

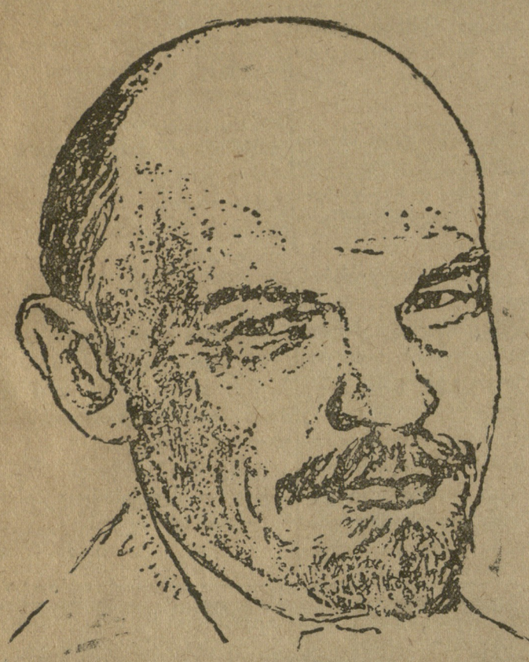

კიდევ უფრო მაღლა სოციალიზმის დროშა

მტრები წინასწარმეტყველობდნენ, რომ ოქტომბრის რევოლუცია უდღეურია, რომ მისი არსებობა თუ საათებით არა დღეებით მაინც განიზომება. მრავალმა წელმა განვლო ამის შემდეგ, მტრებს ხშირად უდიდებოდათ ჩვენი მოსპობის დღეების დათვლა. 16 წელია ვარსებობთ, ჩვენ უძლეველებით და ვმაგრდებით ყოველდღიურად, ყოველი საათობით. ასე დაიმსხვრა საერთაშორისო ბურჟუაზიისა და თეთრი ემიგრაციის (მენშევიკ – ესერებით) ოცნება საბჭოთა ხელისუფლების დამხობაზე და კაპიტალიზმის რესტავრაციაზე ჩვენში.

დადგა ოქტომბერმა დაამსხვრია მათი უიმედო ოცნება, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მოისპო ინტერვენციის საფრთხე, მოისპო საბჭოთა კავშირზე თავდასხმის საფრთხე. ყოველ წუთს უნდა ვიყოთ ფხიზლად, უნდა ვიყოთ მზად ოქტომბრის მონაპოვართა დასაცავად.

დღეს ჩვენ მთელ მსოფლიო ოპორტუნისტულ მუშათა კლასთან, იმპერიალიზმის წინააღმდეგ მებრძოლ კოლმეურნეების და ნახევრად კოლონების ჩაგრულ და გაყვლეფილ მასებთან ერთად ვზეიმობთ ოქტომბრის გამარჯვების 16 წლის თავს, მსოფლიოში პირველი პროლეტარული სახელმწიფოს არსებობის 16 წლის თავს. კაპიტალისტურ ქვეყნებში გამეფებული უსასტიკესი ეკონომიური კრიზისი, სიმშილი, სიღატაკე, უმუშევართა ათეულ მილიონებიანი არმია, კაპიტალისტების უმკაცრესი შეტევა მუშათა კლასზე სოციალ-ფაშისტების აქტიური დახმარებით, ფაშიზმის სისხლიანი თარეში, და ტერორი, გააფთრებული მზადება ახალი იმპერიალისტური ომისათვის — ყველაფერი ეს კიდევ უფრო თვალსაჩინოდ ხდის საერთაშორისო მუშათა კლასისათვის საბჭოთა კავშირში სოციალისტური მშენებლობის შედეგების მთელს სიდიადეს და გრანდიოზულობას, ნათელს ხდის, თუ რა გზით უნდა იარონ მათ, რომ თავი დაღწიონ სიმშილს, სიცოცხლეს, სიღატაკეს და უმუშევრობას.

კრიზისმა შეარყია კაპიტალიზმის საძირკვლები, კრიზისის გამანადგურებელმა შედეგებმა უიმედობა დაუნერგა მუშათა კლასში, ვისაც გუშინ სჯეროდა, რომ კრიზისი დროებითია, წარმავალია და კვლავ დაბრუნდება კაპიტალიზმის „ოქროს დღეები". ზედიზედ ხუთწლისათვით დაინგრა და დაიმსხვრა კრიზისიდან თავის დაღწევის საერთაშორისო და ნაციონალური მას შტაბის ყველა ცდები, რადგან ეხლანდელი კრიზისი იმით განსხვავდება ყველა წინა კრიზისებიდან, რომ ის არის მთელი კაპიტალისტური სისტემის კრიზისი, კრიზისი, რომელსაც მაგრად ჰყავს ჩაჭერილი თავის ბრჭყალებში არა ცალკე კაპიტალისტური ქვეყნები, არამედ მთელი კაპიტალისტური მსოფლიო.

კაპიტალისტურ მსოფლიოში გამეფებულ გახრწნისა და ნგრევაში სალ კლდესავით დგას სოციალიზმის მშენებელი ქვეყანა — საბჭოთა კავშირი, სადაც დიდი ხანია მოსპობილია უმუშევრობა, სადაც სამრეწველო პროდუქციის გამოშვება შეუჩერებლად იზრდება, სადაც ყოველდღე შოაქვს ახალ-ახალი გამარჯვებები სოციალისტური მშენებლობის ფრონტზე, სადაც ყოველდღიურად უმჯობესდება მშრომელთა საცხოვრებელი დონე, სადაც მეფის დროს გაძვალტყეებული და დამშეული მშრომელი გლეხობა მტკიცედ მიდის საკოლმეურნეო გზით შეძლებული კუთხეებისკენ, სადაც შრომა წარმოადგენს არა იძულებით რამეს, არამედ სახელის, ღირსების, დიდების და გმირობის საქმეს.

საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასი და კოლმეურნე გლეხობა ყოველდღიურად გვაძლევს მრავალრიცხოვან მოწინავე მებრძოლებს ტეხნიკათაობის, მეცნიერების მწვერვალების დაპყრობისათვის, მძლავრი ხელით მიჰყავს წინ კულტურა, ახალ ბრწყინვალე ფურცლებს სწერს მეცნიერების და ტეხნიკის ისტორიაში, მთელი საბჭოთა ქვეყანა გამსჭვალულია სოციალიმის შენების, სწავლის და ახალი კულტურული ცხოვრების შექმნის ნებისყოფით და წყურვილით. იქ კი, კაპიტალისტურ ქვეყნებში, მშრომელი მასებისათვის გადაქცეულია სწავლის და კულტურის გზები; უფრო მეტი, წვრილ-ბურჟუაზიული და ბურჟუაზიული ინტელიგენციის ფართო წრეებიც კი, რომლებსაც არც ერთი წინა კრიზისი არ შეჰხებია შესამჩნევათ, დღეს უკვე ვეღარ პოულობენ თავიანთ ცოდნის გამოყენების ასპარეზს. უმუშევარ ინდუსტრიალური პროლეტარიატის არმიას ემატება მეცნიერთა, ინჟენერთა, მხატვრების, მოქანდაკეების, მსახიობების, მუსიკოსების და სხვ. ათეული ათასები, რომელთა შორის ბევრი დიდი სახელით სარგებლობდა თავის დროზე. ასე ხურავს კულტურის გზებს მოძალებული კაპიტალიზმი.

ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის ლოზუნგი, რომელიც ამხ. **სტალინმა** მოგვცა პარტიის მე-14 ყრილობაზე ოქტომბრის მე-16 წლის თავისათვის იმდენად არის რეალიზაციაქმნილი, რომ საბჭოთა კავშირმა სახალხო მეურნეობის მთელ რიგ დარგებში უკვე გაუსწრო ეკონომიურად და ტეხნიკურად მოწინავე ქვეყნებს. პირველი ხუთწლედის განმავლობაში საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასმა ლენინური პარტიის ხელმძღვანელობით შექმნა ინდუსტრიის ისეთი დარგები, რომელთა ჩანასახიც კი არ მოიპოვებოდა ძველს რუსეთში: მძიმე მანქანათმშენებლობა, სატრაქტორო და საავტომობილო მრეწველობა, საავიაციო მრეწველობა, ქიმიური მრეწველობა და სხვ. შექმნილია ინდუსტრიის და ელექტროფიკაციის მსოფლიო გიგანტები: სტალინის და მოლოტოვის სახელობის საავტომობილო ქარხნები, ურალის მძიმე მანქანათმშენებლობის ქარხანა, სტალინგრადის, ხარკოვის და ჩელიაბინსკის სატრაქტორო ქარხნები, ალუმინის წარმოება, დნეპრჰესი და სხვ. იცვლება საბჭოთა ქვეყნის სახე — მოსპობულია უდიდესი სამეურნეო და პოლიტიკური ხასიათის გამარჯვება — სარეკორდოთ მოკლე ვადაში გაყვანილია თეთრი ზღვის და ბალტიის არხი. იქმნება სამრეწველო ცენტრები მეფის დროს გაყვლეფილ და ჩაგრულ „განაპირა კუთხეებში", ჩვენი მეცნიერება და ტეხნიკა გამოდის მოწინავე პოზიციებზე, იკავებს პირველ ადგილებს — სითბოთაური კაუჩუკის პრობლემის გადაჭრა, იერიში ატომგულზე, ბრწყინვალე შტურმი სტრატოსფეროსი, მსოფლიო მნიშვნელობის პოლარული ექსპედიციები და მრავალი სხვა — ეს თაც შეუძლია იამაყოს საბჭოთა მეცნიერებას და ტეხნიკას. იქედება ახალი კულტურა — ფორმით ნაციონალური, შინაარსით — ინტერნაციონალური. ლენინური ნაციონალური პოლიტიკის შედეგად მთელი რიგი წინად ჩამორჩენილი ეროვნებანი ახლა გამოსული არიან სამეურნეო - კულტურული განვითარების ფართო გზაზე.

არც ერთ ქვეყანას მსოფლიოში არ ახსოვს თავისი მსხვილი მრეწველობის, მთელი თავისი სახალხო მეურნეობის განვითარების ასეთი სწრაფი ტემპები, როგორცსაც ადგილი აქვს საბჭოთა კავშირში. განვითარების ეს სწრაფი — ბოლშევიკური ტემპები მთელი ჩვენი ცხოვრების განვითარების კანონსა და ქვაკუთხედს წარმოადგენს. ეს ტემპები შესაძლებელია მხოლოდ გამარჯვებული პროლეტარიატის ქვეყანაში, მხოლოდ სოციალიზმის მშენებლობის ქვეყანაში.

მთელი მსოფლიო პროლეტარიატი, რომლისთვისაც საბჭოთა კავშირი წარმოადგენს მიმზიდველობის ცენტრს, პროლეტარულ სამშობლოს, აღტაცებით და ყურადღებით ადევნებს თვალყურს ჩვენს გრანდიოზულ მშენებლობას, მზად არის ჭკვრდით დაიცვას იგი იმპერიალისტურ ყაჩაღებისაგან.

**ძე-16 ოქტომბერს საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასი და მშრომელი მასები ლენინური კომპარტიისა და საყვარელი ბელადის ამხ. სტალინის მეთაურობით ხვდებიან მთელ რიგ ახალი გამარჯვებებით სოციალისტური მშენებლობის არსებობის მეჩვიდმეტე წელში, საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასი და კოლმეურნეთა მასები კიდევ უფრო შეამჭიდროებენ თავის რიგებს ლენინის პარტიის გარშემო, იბრძოლებენ ყოველი ჯურის ოპორტუნისტებისა და კლასობრივი მტრების წინააღმდეგ, მეორე ხუთწლედის დიდი ამოცანების განსახორციელებლად, ამხ. სტალინის ძიერ დასძულ ამოცანათა რეალიზაციისათვის ბრძოლით ორ ფრონტზე — მემარჯვენე და „მემარცხენე" ოპორტუნისტების და მათთან შემოერიებლობის წინააღმდეგ ჩვენ დავამთავრებთ სოციალიზმის საძირკვლის აგება და ვიბრძვით უკლასო სოციალისტური, საზოგადოების შესაქმნელად.

პროლეტარული სტუდენტობა მოვალეა იყოს სოციალიზმის მშენებელთა პირველ რიგებში, იბრძოლოს მეცნიერების მწვერვალების დაპყრობისათვის, ტეხნიკის დაუფლებისათვის, მარქს-ენგელს-ლენინ-სტალინის მოძღვრებით შეიარაღებისათვის და ამასთან ერთად ყოველ წუთს მზად უნდა იყოს პროლეტარული რევოლუციის მონაპოვართა დასაცავად.

გაუმარჯოს ოქტომბრის 16 წლის თავს!

გაუმარჯოს პროლეტარულ რევოლუციის მთელს მსოფლიოში!

გაუმარჯოს საკ. კ.პ. (ბ)—ძლევამოსილი სოციალისტური მშენებლობის ბელადს დიდ ორგანიზატორს!

გაუმარჯოს მსოფლიო მუშათა კლასის ბელადს, ამხ. სტალინს!

გაუმარჯოს წითელ არმიას—ყველა მშრომელთა სოციალისტურ სამშობლოს ძლიერ დამცველს, საბჭოთა ხელისუფლების სამშვიდობო პოლიტიკის დასაყრდენს, ოქტომბრის მონაპოვართა საიმედო გუშაგს!

კიდევ უფრო მაღლა სოციალიზმის დროშა!

ოქტომბრის მიღწევები კულტურულ ფრონტზე

საბჭოთა ხელისუფლებამ 16 წლის განმავლობაში უდიდეს მსოფლიო ისტორიული მნიშვნელობის გამარჯვებებს მიაღწია არა მარტო სამეურნეო, არამედ კულტურულ ფრონტზედაც. ოქტომბრის რევოლიუციის 16 წელი — ეს ფორმით ნაციონალური და შინაარსით სოციალისტური კულტურისათვის ბრძოლის წლებია. „გაჭყლეტილი კაპიტალიზმით ვერ გაძღები, გვასწავლიდა ლენინი, უნდა ავიღოთ მთელი ის კულტურა, რომელიც კაპიტალიზმმა დასტოვა და ამით ავაშენოთ სოციალიზმი. უნდა ავიღოთ მთელი მეცნიერება, ტეხნიკა, მთელი ცოდნა და ბილოვნება. უამისოდ ჩვენ კომუნისტურ საზოგადოებას ვერ ავაშენებთ". მაგრამ როგორც ამას თვით ლენინი ამბობს უნდა აგველო მთელი ცოდნა, მეცნიერება, რომელიც კაპიტალიზმმა დაგვიტოვა არა უცვლელად, არამედ გადაგველახა კრიტიკულად, შეგვეთვისებია კრიტიკულად. ამ ამოცანას საბჭოთა კავშირის პროლეტარიატი ბრწყინვალეთ ასრულებდა და ასრულებს. ის გმირული ბრძოლით აშენებს სოციალიზმს, აშენებს ახალ უკლასო საზოგადოებას და ამ აღმშენებლობის პროცესში ეს გარდაქმნის კომუნისტურად, როგორც თავის-თავს აგრეთვე მის ირგვლივ დარაზმულ მშრომელთა მილიონებსაც, ამ აღმშენებლობის პროცესში იქედება ახალი საზოგადოება, პროლეტარული კულტურა.

ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაცია, სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაცია იძლევიან კულტურული განვითარების უდიდეს შესაძლებლობას. სოციალისტური ქარხნები, ფაბრიკები, ელექტრო სადგურები, მაღაროები, კოლმეურნეობანი, საბჭოთა მეურნეობანი წარმოადგენენ არა მარტო ჩვენი ქვეხნის სამეურნეო აყვავების ბერკეტებს, არამედ ახალი პროლეტარული კულტურის კერას. აქ იქედება ახალი ცხოვრება, ახალი ადამიანი, ახალი კულტურა. აქ იქედება შრომის ახალი მეთოდები და ფორმები. აქაა გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრება და დამკვრელობა, რომელიც იმუშავებს ადამიანში შრომისადმი სოციალისტურ დამოკიდებულებას და ეს კი მთავარია ადამიანთა მასიური კომუნისტური გარდაქმნისათვის. სოციალისტური აღმშენებლობის ამ გიგანტებს ემატებიან ჩვენი კულტურულ - მეცნიერული, საგანმანათლებლო დაწესებულებანი და სპორტული შედეგი ის იქნება, რომ ჩვენ ვიქნებით ყოველი ადამიანის ნამდვილ ბედნიერებისათვის, ბრძოლის ასპარეზზე გამოვიყვანთ ახალ-ახალ მილიონებს, ვაქცევთ მათ ნამდვილ ადამიანებად, ვაძლევთ მათ ცოდნას, ვაყენებთ მათ ხელმძღვანელ ადგილებზე, ვაძლევთ მათ ბედნიერებას.

საყოველთაო სავალდებულო სწავლის საქმეში, რომლის უდიდესი პოლიტიკური, სამეურნეო და კულტურული მნიშვნელობა ყველასათვის ნათელია, ჩვენ დიდი მიღწევები გვაქვს. 1914-15 წ. სასკოლო ჰასაკამდე აღწარდის მხოლოდ ორი დაწესებულება არსებობდა, მენშევიკების დროს 5, ხოლო ჩვენ 1933—34 წლისათვის გვაქვს 1712 სასკოლო ჰასაკამდე აღწარდის დაწესებულება. თვითმპყრობელობის დროს საქართველოში იყო პირველი საფუხურის სკოლა 1441, მენშევიკების დროს 1745, ხოლო ჩვენ პირველი ხუთწლედის დასასრულს გვქონდა 3610 სკოლა, რომელშიდაც სწავლობდა 378.600 მოსწავლე. 1932-33 წ. ჩვენ ძირითადათ დავასრულეთ საყოველთაო სავალდებულო სწავლების გატარება ოთხწლედის ფარგლებში.

ახალი სოციალისტური კადრების მომზადება უდიდესი პოლიტიკური მნიშვნელობის ამოცანაა. ჩვენ გვესაჭიროება ბოლშევიკური კადრები, რომლებიც თავგანწირვით იბრძოლებენ სოციალიზმისათვის. ასეთი კადრები უნდა გამოიჭედოს ჩვენს საშუალო ტეხნიკურ და უმაღლეს სასწავლებლებში. ამ დარგშიაც ჩვენ დიდი მიღწევებით ვხვდებით ოქტომბრის რევოლიუციის 16 წლის თავს. 1914—15 წ. ჩვენში 11 სპეციალური სასწავლებელი იყო, ხოლო მენშევიკების დროს კი 8. ჩვენ 1927—28 წ. გვქონდა 46 სპეციალური ტეხნიკუმი საშუალო კვალიფიკაციის კადრების მოსამზადებლად, ხოლო 1929—30 წ. კი 153.

1914—15 წ. საქართველოში იყო მხოლოდ ერთი ქალთა უმაღლესი კურსები, 1920-21 წელს 4 უმაღლესი სკოლა, ხოლო დღეს ჩვენში 15 უმაღლესი სასწავლებელია. ჩვენ ძველი უნივერსიტეტის ნანგრევებზე შევქმენით ასალი საბჭოთა უნივერსიტეტი, რომელიც საქართველოს ერთ-ერთ მძლავრ კულტურას წარმოადგენს. ტფ. სახ. უნივერსიტეტი არა მარტო მაღალი კვალიფიკაციის მეცნიერულ კადრებს ამზადებს, არამედ ამასთან ერთად ის ეწევა მეცნიერულ-კვლევითი მუშაობას და წარმოადგენს ძლიერ მეცნიერულ დაწესებულებას. ტფ. სახ. **უნივერსიტეტი უდიდეს პოლიტიკური და კულტურულ - მეცნიერული მნიშვნელობის ცენტრს.**

ჩვენ ვიბრძვით როგორც კადრების მაღალი ხარისხისათვის აგრეთვე ატუდენტთა მასის საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის. 1932-33 წელს სტიპენდიას ღებულობდა სტუდენტთა 52 პროც., საქართველოს უდიდესი მიღწევები აქვს საბჭოთა მეცნიერების განვითარების და განმტკიცების საქმეში, სამეცნიერო - კვლევით მუშაობის გაშლის საქმეში. 1914—15 წელს საქართველოში 7 პატარა ბიეცნ. საკვლევო დაწესებულება არსებობდა, ხოლო 1920—21 წ. 10. 1933 წ. ჩვენში 140 სამეცნიერო და სამეცნიერო კვლევითი დაწესებულებაა და სხვადასხვა ხარისხის მეცნ. მუშაკთა რიცხვი 2000 აღემატება. **ᲒᲘᲛᲜᲐᲖᲘᲣᲛᲘ ᲬᲚᲔᲑᲘ ᲩᲕᲔᲜᲨᲘ ᲒᲐᲘᲜᲘᲜᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲗᲐ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ Ა.-Ქ. ᲤᲘᲚᲘᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ,** რომელიც უდიდეს როლს **ᲗᲔᲐᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲔᲑᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝ ᲗᲐ ᲡᲐᲒᲐᲜᲒᲝᲗᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲨᲘ.** ჩვენი მთელ რიგ მეცნ. დაწესებულებას აქვს არა მარტო საკავშირო ხასიათის მიღწევები, არამედ მსოფლიო ხასიათის (მაგ. მინერალოგიის ინსტიტუტს—საბჭოთა ფლორიდინი).

საქართველოში ძლიერ იზრდება მეცნიერული ბიბლიოთეკები, მათი რიცხვი **1032** ერთეულს, რომელთა წიგნის ფონდი ორ მილიონს აღემატება.

ჩვენში კულტურის სწრაფი განვითარების და მასების კულტურული დონის და მოთხოვნილების ამაღლების საუკეთესო მაჩვენებელია გამომცემლობის განვითარება. 1913 წ. ქართულ ენაზე გამოიცა 247 სახელწოდების წიგნი, 1920 წ. 266 სახელწოდების წიგნი, ხოლო ჩვენში 1932 წელს დაიბეჭდა 2237 სახელწოდების წიგნი. ქართული წიგნის არსებობის 30 წლის განმავლობაში გამოცემულ წიგნებთან შედარებთ ჩვენმა სახელგამმა 4 ჯერ მეტი წიგნები გამოსცა. ჩვენში დიდი წარმატებით ვიმდინარეობს მარქსიზმის კლასიკოსების მარქსის, ენგელსის, ლენინის და სტალინის ნაწარმოებთა გამოცემა. საქართველოში უამრავი გაზეთები გამოდის: ცენტრალური რესპუბლიკური გაზეთი 15 ხაოლქო (ავტ. რესპუბლიკები), 8, ხარაიონო 54 და მრავალტირაჟიანი 55. საქართველოში დღეს სხვადასხვა ხასითის 16 სერიოზული ჟურნალი გამოდის. გამომცემლობის ასეთნაირი გაშლა მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლებას შეეძლო.

საბჭოთა საქართველოში საგრძნობლად გაიშალა საპოლიტგანმანათლებლო დაწესებულებათა ქსელი. 1914—15 წ. საქართველოში იყო 4 ბიბლიოთეკა, 3 კლუბი, 82 ქოხ-სამკითხველო, 4 კინო, 3 თეატრი, მენშევიკების დროს იყო 11 ბიბლიოთეკა. 142 ქოხ-სამკითხველო, 5 თეატრი და 1 კინო. ჩვენ კი დღეს გვაქვს: 110 ბიბლიოთეკა, 236 კლუბი, 800 ქოხ-სამკითხველო, 38 სახალხო სახლი, 41 თეატრი, 175 სტაციონალური და 160 მოძრავი კინო-დადგმულობა, 1086 წითელი კუთხე, 22.000 რაოდენ დადგმულობა, 24 საკოლმეურნეო სასახლე, 1.700 თვითგანვითარების წრეები და სხვ. ჩვენ ვხედავთ, რომ ჩვენი პარტიის ხელმძღვანელობით პროლეტარული კულტურის ფრონტზე უდიდეს გამარჯვებებს მივაღწიეთ. შეუძლებელი იქნებოდა ეს გამარჯვება რომ პარტიას არ ეწარმოებია განმანადგურებელი ბრძოლა ველიკორუსული შოვინიზმის და ადგილობრივი ნაციონალიზმის წინააღმდეგ. მხოლოდ ორ ფრონტზე გაწარლმა ბრძოლამ უზრუნველყო ის უდიდესი გამარჯვებები, რომლითაც დღეს საბჭოთა კავშირი მთლიანად და საქართველო კერძოდ ხვდებიან ოქტომბრის რევოლიუციის 16 წლის თავს. შეუძლებელი იქნებოდა ღლევამოსილი ბრძოლა, რომ ჩვენი პარტიის ცეკა ამხ. სტალინის მეთაურობით მედგრად არ მდგარიყო პარტიის გენერალური ხაზის სადარაჯოზე. მოღწეულ გამარჯვებათა საფუძველზე ჩვენ უნდა გავაწაოთ ბრძოლა მეორე ხუთწლედის, უკლასო საზოგადოების აშენების ხუთწლედის შესრულებისათვის. მეორე ხუთწლედი, რომელიც მიზნათ ისახავს გადალახოს კაპიტალიზმის ნაშთები ადამიანთა შეგნებაში, ყველა ამოცანებს უსახავს კულტურულ ფრონტს. შემდგომი გამარჯვებანი შესაძლებელია მხოლოდ კლასიური სიმახვილის, პარტიული სიფხიზლის მეტი გაძლიერებით. შემდგომი გამარჯვებისაკენ მივდივართ არა კლასიური ბრძოლების მოყუჩების, არამედ კლასიური ბრძოლების გამახვილების და გაშლის გზით.

წინ — ჩვენი პარტიის ხელმძღვანელობით პროლეტარული კულტურის განმტკიცებისათვის ბრძოლაში.

ჯ. ᲯᲘᲣᲨᲔᲚᲘ.

ოქტომბრის მონაპოვართა დაცვის საქმეს მოუმზადოთ მაღალკვალიფიციური მეზრძოლები

მომდინარე სამოსწავლო წლიდან ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შემოღებულია უმაღლესი ჯარის გარეშე მზადება ორი განხრით—საარტილერიო და ქვეითი.

ყაენალდებულო სამხედრო სამსახურის შესახებ არსებული კანონის თანახმად ყველა მზადება წარმოადგენს ნამდვილ სამხედრო სამსახურს და ასრულებს საკადრო ნაწილებში ვადიან სამსახურის მაგიერობას". ამრიგად სტუდენტი უნივერსიტეტში სწავლის განმავლობაში ემზადება არა მარტო, როგორც სპეციალისტი სოციალისტური მშენებლობისათვის, არამედ აგრეთვე იმდის თავის მოქალაქეობრივ მოვალეობასაც სამოთა ქვეყნის თავდაცვის საქმეში —იძენს სამხედრო ცოდნასა და პრაქტიკულ სამხედრო ჩვევების გარკვეულ ჯამს.

რა ამოცანებსა და მიზნებს ისახავს ჯარის გარეშე სამხედრო სწავლების შემოღება უმაღლეს სასწავლებლებში?

უმაღლესი ჯარის გარეშე მზადების ამოცანას წარმოადგენს საბჭოთა კავშირის სახალხო მეურნეობისათვის საჭირო კადრებთან ერთად მუშურ-გლეხური წითელი არმიისათვის მოამზადოს მეთაურია-სპეციალისტები, თავდადებულნი პროლეტარიატის დიქტატურისათვის და მშრომელი მასების აქტიური აღმზრდელნი საბჭოთა კავშირის თავდაცვისათვის.

ამ მზადების მიზანია—სტუდენტების მოამზადოს წვეტილად სპეციალური მომზადებისა და უმაღლესი სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ მისი შემდგომი მუშაობისაგან სოციალისტური მშენებლობის სხვადასხვა დარგებში, შექმნას მისგან მეთაური, რომელიც ყოველ წუთს მზად იქნება ჩადგეს მუშურ-გლეხური წითელი არმიის რიგებში ოქტომბრის მონაპოვართა დასაცავად პროლეტარული რევოლიუციის საქმისათვის საბრძოლველად.

როგორც ვხედავთ, ჩვენი უნივერსიტეტის წინაშე დასმული ამოცანა ფრიად რთული და საპასუხისმგებლოა. ამიტომ ამ ამოცანის განხორციელება შეიძლება მხოლოდ იმ პირობით, თუ სამხედრო მზადების საქმეს დაუდგამენ და სისტემატიურ ხელმძღვანელობას გაუწევს უნივერსიტეტის ხელმძღვანელი ორგანო, იმ პირობით, თუ პარტიული და პროფესიონალური ორგანიზაციები მუდმივ და აქტიურ დახმარებას გაგვიწევენ და, დაბოლოს, პროლეტარული სტუდენტობის მთელი მასის მობილიზაციით სამხედრო მომზადების საკითხების გარშემო.

დადებითი შედეგებს სამხედრო მომზადების დარგში მხოლოდ მაშინ მივიღებთ, თუ თვით სტუდენტობა თავისი პარტიული, კომკავშირული და პროფესიონალური ორგანიზაციების სახით მიიღებს ცოცხალ და უშუალო მონაწილეობას ამ საქმეში, იბრძოლებს მის დასაყენებლად სათანადო სიმაღლეზე.

სამხედრო მომზადების საქმის მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფის მიზნით პარტიული და პროფესიონალური ორგანიზაციები საკ. ცკის 1932 წლის 19 სექტემბრის დადგენილების თანახმად ეხმარებიან სამხედრო ხელმძღვანელობას სასწავლო გეგმების შესრულებისათვის, სწავლების ხარისხისათვის და მაღალი დისციპლინისათვის ბრძოლაში.

კერძოდ პარტიულმა ორგანიზაციამ უნდა უზრუნველყოს კომუნისტების და კომკავშირელების სამაგალითო და ნამდვილად მოწინავე როლი სამხედრო მოშზადების და პოლიტიკური აღზრდის ხარისხის ამაღლების საქმეში, გაშალოს ტუდენტებს შორის სოცშეჯიბრება სამხედრო მზადების ხარისხობრივი მაჩვენებლების შესრულებისა და გადაჭარბებით შესრულების საქმეში, მოაწესრიგოს შეჯიბრების შედეგების შემოწმება და აღრიცხვა, უველდღიური დახმარება აღმოუჩინოს სამხედრო ხელმძღვანელობას დისციპლინისათვის ბრძოლაში და ფართოდ გამოიყენოს პრესა (მრავალტირაჟიანი და კედლის გაზეთები), როგორც სამხედრო-პოლიტიკური აღრდის ძლიერი იარაღი.

დისციპლინის დაყენება და მისი განმტკიცება სათანადო დონეზე ჩვენს უნივერსიტეტში მოითხოვს თითეული სტუდენტისაგან, რომელიც სამხედრო მომზადებას გადის, სამაგალითოდა და სახტიკ დისციპლინას ყველაფერში: ყოველგან და ყოველთვის—სამხედრო მეცადინეობაზე სკოლაში და ყველგან, უნივერსიტეტში და მის გარეთ, საზოგადოებრივ ადგილებში—ტფ. სახ. უნივერსიტეტის გასამხედროებული სტუდენტი უნდა წარმოადგენდეს სამხედრო სიერებადსი უჯრ ცდ-ეიწ ს სუსხაუ სუ დისციპლინობის, დარაზმულობის და წესიერების მაგალითს.

ამ დისციპლინირებულობის გარეგან გამოხატულებას წარმოადგენს: შესანიშნავი მხედრული გაწვრთნილობა, როგორც მწყობრში, ისე მწყობრის გარეთ, სამხედრო ენა უფროსისათვის მოხსენებისა და და სამხ. მეცადინეობის დროს, მიცემულ დავალებათა და ბრძანებათა ზუსტად და მკაფიოდ შესრულება და, დაბოლოს, მუშურ-გლეხური წითელი არმიის საწესდებო დებულებათა მტკიცედ გამოყენება მეთაურისა და უფროსისთვის მიმართვის დროს.

ყოველივე ამას უნდა მიეკიცეს უალრესად სერიოზული ყურადღება სტუდენტების მხრივ, რომლებიც სამხედრო მზადებას გადიან. სტუდენტს მტკიცედ უნდა ახსოვდეს, რომ ის ოყოფება ნამდვილ სამხედრო სამსახურში და სამხედრო მეცადინეობაც და აგრეთვე სამხედრო პირებთან სამსახურებრივ ურთიერთობის დროს ვალდებულია დაემორჩილოს მუშურ-გლეხური წითელი არმიის წესდებით მასზედრთათვის დაწესებულ ყველა წესებს.

ჩვენს წინაშე დასმული ამოცანა არის ძნელი, მაგრამ ამასთან ერთად ფრიად საპატიო მივსცეთ ჩვენს სახელოვან მუშურ-გლეხურ არმიას სანიმუშო, უმაღლესი დისციპლინით გამსჭვალული, პროლეტარიატის დიქტატურის საქმისადმი თავდადებული, პოლიტიკურად მომზადებული და თანამედროვე სამხედრო ცოდნით ყოველმხრივ შეიარაღებული მეთაურები არტილერიისა და ქვეითი ჯარისათვის.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ტფ. სახ. უნივერსიტეტი ამ ძნელ, მაგრამ საპატიო ამოცანას, თვით სტუდენტთა მასების აქტიური და შეთანხმებული მუშაობით, პარტიული და პროფესიონალური ორგანიზაციების დახმარებით, უნივერსიტეტის სამკუთხედის ხელმძღვანელობით, ღირსეულად შეასრულებს.

ნ. ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

მედგრად ვიბრძოლოთ მაღალი ცოდნისათვის, მარქსისტულ-ლენინური თეორიის დაუფლებისათვის,

ყოველწუთს მზად ვიყოთ სოციალისტურ სამშობლოს და ოქტომბრის მონაპოვართა დასაცავად!

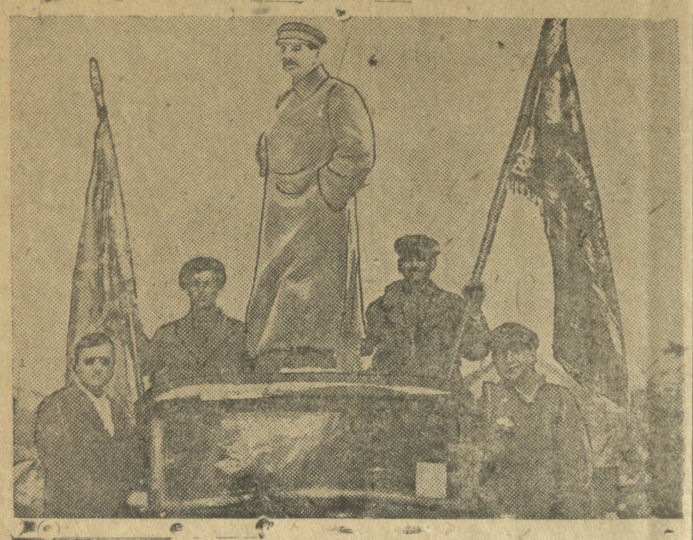

სტალინს რაიონი 7 ნოემბრის დემონსტრაციაზე. მოაქვთ ამხ. სტალინის ფიგურა

რით ვხვდებით მეთექვსმეტე ოქტომბერს

პირველ ხუთწლედში ჩვენ შევქმენით **მძიმე ინდუსტრია** — სოციალისტური საზოგადოების მატერიალური ბაზა.

პირველ ხუთწლედის განმავლობაში ჩვენ შევქმენით მრეწველობის მთელი რიგი ახალი დარგები, შევქმენით მძლავრი მანქანათმშენებლობა; ყველაფერი ეს შევქმენით **„ისეთ მასშტაბში და ფარგლებში, რომლის წინაშე იჩრდილება ევროპის ინდუსტრიალიზაციის მასშტაბი და ფარგლები“ (სტალინი).**

1928 წ. საბჭოთა კავშირის ხვედრითი წონა მანქანათმშენებლობის მსოფლიო პროდუქციაში უდრიდა 4 პროცენტს, **1932 წ.** — 20 პროცენტზე მეტს.

პირველი ხუთწლედის განმავლობაში საბჭოთა კავშირი გადაიქცა ყველაზე უფრო მსხვილ მიწამდომქმედების ქვეყნად.

1928 წელს საბჭოთა კავშირში იყო 26 მილიონი ერთპიროვნული მეურნეობა.

1932 წელს გვქონდა 210 000 მექანიზებული მსხვილი კოლექტიური მეურნეობა, რომლებიც აერთიანებენ 14,7 მილიონ კომლს.

შექმნილია: **2700** სამანქანო-სატრაქტორო სადგური, **5000** საბჭოთა მეურნეობა.

სოფლის მეურნეობამ პირველი ხუთწლედის განმავლობაში ჩვენი ინდუსტრიიდან მიიღო **70 000** ავტომობილი, **13 500** კომბაინი; სასაქონლო პურის პროდუქცია **500-600 მილიონ** ფუთიდან გაიზარდა **1,2-1,4 მილიარდ** ფუთამდე.

რკინისგზის ტრანსპორტი გამდიდრდა **2666** ახალი მძლავრი ორთქლმავლით; ავაგეთ ლუგანსკის მძლავრი ორთქლმავლების საამქროშენებლო ქარხანა, რომელსაც შეუძლია **1000** მძლავრი ორთქლმავლის გამოშვება. დაიწყო სოციალისტური ტრანსპორტის სიამაყის — მძლავრი ორთქლმავლის **„ი ს“ („იოსებ სტალინი“)** მასიურად გამოშვება. ათასეულ კილომეტრ ახალ სარკინისგზო ხაზებით საბჭოთა კავშირის შორეული კუთხეები დაუკავშირდენ ცენტრს.

უდიდესი მიღწევები გვაქვს საზღვაო და სამდინარეო ტრანსპორტში: შორეულ ჩრდილოეთში გაკაფულია ახალი სანაოსნო გზები, ავაგეთ თეთრი ზღვის არხი, დნეპრი სანაოსნო გავხადეთ მთელს მის სიგრძეზე, შენდება ახალი დიდი არხი, რომელიც ვოლგას შეაერთებს მდ. მოსკვასთან.

მეორე ხუთწლედის პირველ წელიწადს საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასი ბოლშევიკური პარტიის მეთაურობით წარმატებით ასრულებს პირველ ხუთწლედში აღებული ვალდებულების ათვისების, ახალი მოწინავე ტექნიკის დაუფლების ამოცანას.

მეორე ხუთწლედის პირველი წლის 9 თვის განმავლობაში მძიმე მრეწველობის პროდუქცია წარსული წლის იმავე პერიოდთან შედარებით **გაიზარდა 9,6** პროცენტით, შრომის ნაყოფიერება — **14,2** პროცენტით. ამრიგად წარმატებით სრულდება ამხ. **სტალინის** მითითება მრეწველობის პათოსის ლოზუნგის შევსების შესახებ ათვისების პათოსით.

1933 წელი წარმოადგენს წელიწადს **ახალი უდიდესი გამარჯვებისა** საბჭოთა კავშირის ინდუსტრიალიზაციის ფრონტზე. ამუშავებულია **ჩელიაბინსკის მუხლოვან ტრაქტორების ქარხანა, ურალის მძიმე მანქანათმშენებლობის ქარხანა, დნეპრის ალიუმინის კომბინატი, ბურთულა საკისურების ქარხნის („შარიკოპოდშიპნიკ“) მეორე რიგი, ბობრიკის ქიმიური კომბინატი, რიონჰესი, ზესტაფონის ფერომარგანეცის ქარხანა; ამუშავდა 5 ახალი ბრძმედი და 12 ახალი მარტენი, საძირკველი ჩაეყარა ალიუმინის წარმოებას ამიერ-კავკასიაში.**

უდიდესი წარმატებებია მიღწეული აგრეთვე **კოლმეურნეობების ბოლშევიკურ კოლმეურნეობებად გადაქცევის და ყველა კოლმეურნეების შეძლებულებად გადაქცევის** ლოზუნგის **რეალიზაციის საქმეში:** ბოლშევიკურად ჩავატარეთ მიმდინარე წლის გაზაფხულის თესვა და მოსავლის აღება, მთელ რიგ რესპუბლიკებსა და რაიონებში მოსავლიანობა თვალსაჩინოდ გაიზარდა; მრავალ კოლმეურნეობაში თითეულ კოლმეურნეს **შრომა-დღეზე მოუწია 6-12 კილო ხორბალი.** ამ წარმატებების მოპოვებაში უდიდესი როლი ითამაშეს ამხ. **სტალინის** ინიციატივით შექმნილმა პოლიტგანყოფილებებმა.

სოცმშენებლობის გეგმების წარმატებით შესრულების შედეგად **მკაფიოდ გაუმჯობესდა მშრომელთა მატერიალური მდგომარეობა.** ბურჟუაზიული ქვეყნების წარმომადგენლებიც კი იძულებული არიან აღნიშნონ ის მკვეთრი განსხვავება, რომელიც არსებობს საბჭოთა კავშირის და კაპიტალისტური ქვეყნების მუშათა პოლიტიკურ, მატერიალურ და საყოფაცხოვრებო პირობებში.

შექმნილია მტკიცე საძირკველი ახალი კულტურული ცხოვრებისათვის, რაც პირველ ყოვლისა თვალსაჩინოდ მოსჩანს სიკვდილიანობის შემცირების მიხედვით: სიკვდილიანობა ჯერ კიდევ 1931 წელს 31,5 პროცენტით იყო შემცირებული 1913 წელთან შედარებით. პარალელურად, ასევე თვალსაჩინოდ იზრდება საბჭოთა კავშირის მოსახლეობაც: საბჭოთა კავშირის 160 მილიონიანი მოსახლეობის ყოველწლიური ნაზრდი უდრის იმ ნაზარდს, რამდენსაც იძლევა ევროპის 360 მილიონიანი მოსახლეობა.

უდიდესი მიღწევებია მოპოვებული მეცნიერებისა და ტექნიკის ფრონტზე. ჩვენ უკვე გვაქვს მსოფლიო სახელის მქონე ათეული სამეცნიერო-საგამომკვლევო ინსტიტუტები, უდიდესი ქსელი სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების, სამეცნიერო მუშაკების მძლავრი არმია. საბჭოთა მეცნიერებმა უკანასკნელი წლების განმავლობაში უდიდესი წვლილი შეიტანეს მეცნიერების საერთო საგანძურში.

საბჭოთა ქვეყანა მტკიცედ მიდის წინ გამარჯვებიდან გამარჯვებისაკენ ლენინის პარტიის ხელმძღვანელობით, მსოფლიო პროლეტარული რევოლუციის უდიდესი ბელადის ამხ. სტალინის მეთაურობით.

გოლშევიკურ კადრებს მოუმზადებთ საბჭოებს — პროლეტარიატის დიქტატურის ორგანოებს

სოციალიზმის მშენებლობის მთლიან პროცესში, ისე როგორც კერძოთ, ამ მშენებლობის დღევანდელ ეტაპზე პროლეტარიატის დიქტატურის სახელმწიფოს, როგორც სოციალიზმისათვის ბრძოლის საქმეში უმძლავრეს იარაღს, განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. უდავოა, რომ ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის და სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის პოლიტიკის ურყევად გატარების საფუძველზე სოციალიზმმა გადამწყვეტი გამარჯვება მოიპოვა და საკითხი „ვინის“ ჩვენს ქვეყანაში საბოლოოდ გადაჭრილია სოციალიზმის სასარგებლოდ. მაგრამ ეს სრულებით არ ნიშნავს, თითქოს კლასობრივი მტერი მთლიანად განადგურებული იყოს და რომ ყველა სიძნელეები სოციალისტური მშენებლობის ხაზით დაძლეულია. აქედან ის დასკვნა გამომდინარეობს, რომ პროლეტარული დიქტატურის ორგანოების გაძლიერება, საბჭოთა მმართველობის აპარატის გაჯანსაღება და გარდაქმნა იმ ახალ ამოცანებთან შეფარდებით, რომელნიც სოციალისტური მშენებლობის მიმდინარე ეტაპზე აქტუალურ ხასიათს ატარებენ, საბჭოთა მშენებლობის ძირითადი საკითხია. ასეთ პირობებში პოლიტიკურად შერჩეულ და მარქსისტულ-ლენინურ თეორიის საფუძვლიანი ცოდნით აღჭურვილ ახალ კადრების მომზადების საქმეს საბჭოთა აპარატის სხვადასხვა დარგებისათვის განსაკუთრებით აქტუალური მნიშვნელობა აქვს.

რა მიღწევები გვაქვს ამ ძირითადი ამოცანის განხორციელების ხაზით ჩვენ ფაკულტეტზე?

უდიდესი მნიშვნელობა ამ მხრივ უნდა მიეცეს საბჭოთა აღმშენებლობის და სამართლის დარგისათვის ახალ სპეციალისტების მომზადების საქმის უნივერსიტეტის სისტემაში შეტანას და იმ საფუძვლიან გადამუშავებას, რომელიც ამასთან დაკავშირებით ყოფილ საბჭოთა აღმშენებლობის და სამართლის ინსტიტუტის სასწავლო გეგმამ განიცადა. ეს უკანასკნელი სამ-წლიან სასწავლო პერიოდით შეზღუდული და ვიწრო პრაქტიკოს - სპეციალისტის მომზადებისათვის გათვალისწინებული, ვერ აძლევდა მსმენელს საფუძვლიან მარქსისტულ-ლენინურ მომზადებას, ვერ აძლევდა მას სოციალისტური მშენებლობის პერიოდის რთულ საზოგადოებრივ ურთიერთობებში გარკვევის უნარს. ახალი სასწავლო გეგმა, რომლის საფუძველზე ამჟამად მიმდინარეობს ფაკულტეტის საქმიანობა, ხუთი წლის სასწავლო პერიოდის გასწვრივ შლის საბჭოთა აღმშენებლობის და სამართლის საფუძვლიან შესწავლისათვის ფართო სამოსწავლო მასალას, რომელმაც თავის შედეგში უაღრესად კვალიფიცირებული ახალი კადრები უნდა მოგვცეს პროლეტარიატის დიქტატურის სათანადო ორგანოებისათვის.

ოქტომბრის რევოლუციის 16 წლის თავზე საჭიროა შევჩერდეთ იდეოლოგიურ ფრონტზე, მდგომარეობის დახასიათებაზე საბჭოთა აღმშენებლობის და სამართლის თეორიის დარგში. საკმაოდ ცნობილია, რომ არც ისე შორეულ წარსულში საქართველოს სინამდვილეში ჩვენი დარგი წარმოადგენდა იმ არეს, რომელზეც ფართოდ იყო გავრცელებული სხვადასხვა ბურჟუაზიულ-იდეალისტური თეორიები. უკანასკნელ პერიოდში ამ მხრივ საგრძნობი გარდატეხის წინაშე ვართ; იდეალისტურ მსოფლმხედველობის მატარებელთა დიდმა ნაწილმა აშკარად დაჰგმო თავისი იდეალისტური წარსული და მისგან გაიმიჯნა. ოქტომბრის რევოლუციის 16 წლის თავი ჩვენთვის უნდა გახდეს ლოზუნგათ ამ პროცესის შეუსუსტებელი გარმავებისათვის.

პროფ. ირ. სურგულაძე

მზად ვიყოთ ოქტომბრის მონაპოვართა დასაცავად!

საბჭოთა ქვეყანა ზეიმობს ოქტომბრის რევოლუციის 16 წლის თავს, თავის გიგანტურ გამარჯვებებს სოციალისტური მშენებლობის ფრონტზე, მოპოებულს ლენინის პარტიისა და მსოფლიო მუშათა კლასის ბელადის ამხ. **სტალინის** მეთაურობით.

საბჭოთა ქვეყანა ერთად-ერთი ქვეყანაა მთელს მსოფლიოში, რომელიც შეუჩერებლად, ნამდვილად შვიდმილიანი ნაბიჯებით მიდის წინ სამეურნეო და კულტურული აღორძინების გზით.

ოქტომბრის 16 წლის თავი — ეს არის უდიდესი გამარჯვება სოციალიზმის, ეს არის ლახვარი კაპიტალისტური წესწყობილებისათვის, რომელიც, საყოველთაო კრიზისის რკალში მომწყვდეული, ამაოთ ეძებს გამოსავალს ამ რკალიდან. ისევე შეუჩერებლად, როგორც ჩვენ მიგდივართ სამეურნეო და კულტურული წინსვლის გზით იზრდება წინააღმდეგობანი კაპიტალიზმის ბანაკში: იზრდება კლასობრივი წინააღმდეგობანი ცალკე კაპიტალისტურ სახელმწიფოთა შიგნით, იზრდება წინააღმდეგობანი ცალკე კაპიტალისტურ სახელმწიფოთა შორის. სახელმწიფო მმართველობის დაჩქარებული ფაშიზაციით, მუშათა კლასზე შეტევის გაძლიერებით და ახალი ომის მზადებით აპირობენ კაპიტალისტები თავის დაღწევას კრიზისისაგან.

საჭოთა კავშირი დღიდან თავისი არსებობისა გადაუხრელად ატარებს მშვიდობიანობის პოლიტიკას. ხუთწლიანი გეგმის წარმატებით შესრულებამ განამტკიცა საბჭოთა კავშირის საერთაშორისო მდგომარეობა. მთელი რიგი ქვეყნები, რომლებსაც უკანასკნელ დრომდე აშკარად მტრული პოზიცია ეჭირათ საბჭოთა კავშირის მიმართ, ეკონომიური კრიზისის და ჩვენი სამეურნეო და პოლიტიკური ძლევამოსილების ზრდის ზეგავლენით იძულებული ხდებიან რადიკალურად შესცვალონ დამოკიდებულება ჩვენს მიმართ. მაგრამ ეს სრულიად არ ნიშნავს იმას, რომ ანტისაბჭოთა ინტერვენციის, საბჭოთა კავშირზე თავდასხმის საფრთხე მოისპო, გაქრა. ჩინეთის გენერლების ხროვაზე იოლი გამარჯვებით დაბრუებული იაპონიის იმპერიალიზმი არ კმაყოფილდება მანჯურიის დაპყრობით და ოცნებობს საბჭოთა შორეულ აღმოსავლეთის დაპყრობაზე. იაპონიის სამხედრო ხროვა უკვე არ მალავს, რომ მისი გეგმები, მისი იარაღის ჟღარუნი მიმართულია საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ.

მსოფლიო ფაშისტური პრესაც ცალკე კაპიტალისტურ სახელმწიფოთა შორის ომის პროპაგანდასთან ერთად აშკარად მოუწოდებს საბჭოთა კავშირზე თავდასხმისაკენ.

საბჭოთა კავშირი მტკიცედ განაგრძობს თავის სამშვიდობო მშენებლობას და ამასთან ერთად გაასკეცებს ზრუნვას თავის ერთგულ გუშაგზე — წითელ არმიაზე.

„არც ერთი მტკაველი სხვისი მიწა არ გვინდა, მაგრამ არც ჩვენს მიწას, არც ერთ გოჯას ჩვენი მიწისას არ დაუთმობთ არავის“ (სტალინი).

საბჭოთა ქვეყანამ ოქტომბრის 16 წლის თავზე თავისი მთავრობის თავმჯდომარის პირით მტკიცედ და გადაჭრით განაცხადა ომის პროვოკატორების გასაგონად:

„თუ ახლა ჩვენ მთავარ ამოცანად მიგვაჩნია მშვიდობიანობის ჩაშლისაკენ მიმართული ყოველგვარი ავანტიურის მხილება, წითელი არმიის და ჩვენი თავდაცვის განმტკიცება და ამავე დროს შემდგომიც სწორ მშვიდობა პოლიტიკის და ჩვენს მეზობლებთან ნორმალური ურთიერთობის განმტკიცების ხაზის განუხრელად გატარება, საბჭოთა კავშირზე თავდასხმის შემთხვევაში ჩვენი ამოცანა მხოლოდ ერთი იქნება — ეს ამოცანაა: მოწინააღმდეგის სრული განადგურება და ჩვენი წითელი არმიის გამარჯვება“.

დე, ნუ დაივიწყებენ ამას ომის ორგანიზატორები. საბჭოთა კავშირს მოეპოება, თუ რითი შეხვდეს თავდამსხმელებს. ჩვენ არა მარტო გაუსწორდით ტექნიკურად და ეკონომიურად მოწინავე ქვეყნებს, არამედ შესაძლებლობა გვაქვს დავამზადოთ თავდაცვის უახლესი საშუალებები. იაპონიის იმპერიალისტებმა მათი დამჭაობების — მანჯურიის გენერლების სახით სერიოზული გაკვეთილი მიიღეს 1931 წელს, მათ დაინახეს, თუ რას ნიშნავს წითელი არმიის ძლევამოსილება. დე ნუ დაივიწყებენ ამ გაკვეთილს ნურც იაპონელი გენერლები და ნურც სხვა მათი მოტრფიალეები.

საბჭოთა კავშირის მშრომელი მასა როგორც ერთი კაცი მუდამ მზად არის ოქტომბრის მონაპოვართა დასაცავად.

ვამაგროთ საბჭოთა კავშირის სამხედრო ძლევამოსილება!

ვიყოთ ფხიზლად!

ე. წულაძე

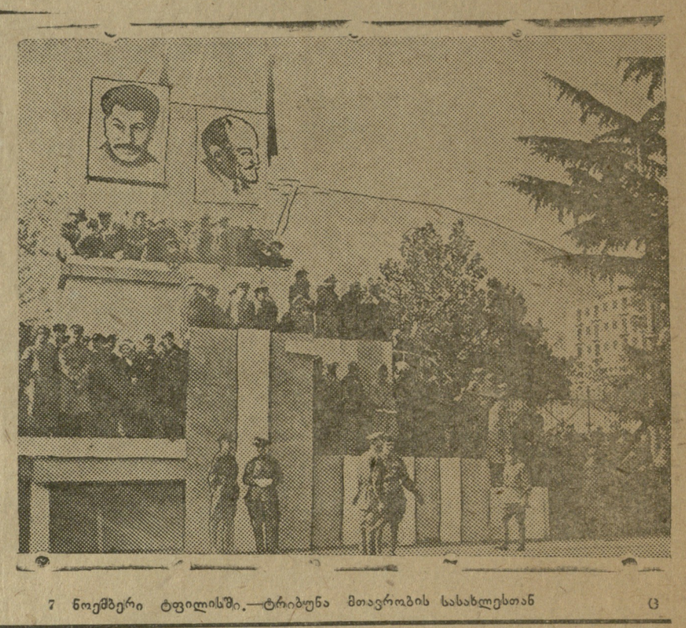

7 ნოემბერი ტფილისში.—ტრიბუნა მთავრობის სასახლესთან

აღლა დავიჭერთ პირველობის და გამარჯვების დროშას

საქ. კ. პ. (ბ) ცეკას მდივანს ამხ. **პეტრე აღნიაშვილს;**
ს. კ. პ. (ბ) ტფ. კომიტეტის მდივანს და საქ. ფიზკულტურის უმ. საბჭოს თავმჯდომარეს ამხ. **ს. აკოპოვს;**
საქ. კ. პ. (ბ) ორჯონიკიძის სახ. რაიკომის მდივანს ამხ. **მიშა გოგებაშვილს;**

საბჭოთა ფიზკულტურის 10 წლის თავის მოახლოებასთან დაკავშირებით, ტფილისის სახ. უნივერსიტეტში გაცხოველებული იქნა ფიზკულტურული მოძრაობა. მოკლე ხნის განმავლობაში ფიზკულტურელთა რიგებში ჩაბმული იქნა 2.000 სტუდენტი, მათ შორის 700 ქალი. პარტორგანიზაციის ხელმძღვანელობით გაჩაღებული იქნა მოსამზადებელი მუშაობა ფიზკულტურის აღლუმისათვის, ფიზკულტურელთა აღლუმზე უკეთ გასვლისათვის ფართედ გავშალეთ სოც.-შეჯიბრება ფაკულტეტებსა, ჯგუფებსა და ცალკე სტუდენტებს შორის. პარტიული, კომკავშირული და პროფესიონალური ორგანიზაციების აქტიური მუშაობით, ტფილისის სახ. უნივერსიტეტმა დაიჭირა პირველი ადგილი მთელ რაიონში, ფიზკულტურელთა აღლუმზე და მიიღო პირველობის დროშა.

ეს გამარჯვება მიღწეულ იქნა იმის შედეგად, რომ: ფიზკულტურის 10 წლის თავის ჩატარების პოლიტიკური მნიშვნელობა შეგნებული ჰქონდა თვითეულ სტუდენტს; გატარებული იქნა მტკიცე ბოლშევიკური დისციპლინა ფიზკულტურელთა რიგებში. პარტიული, კომკავშირის და პროფესიონალური ორგანიზაციები აქტიური მონაწილეობით, ორჯონიკიძის სახ. რაიკომის ყოველდღიური ხელმძღვანელობით და დახმარებით იბრძოდნენ აღლუმისათვის უკეთ მოსამზადებლად.

ვღებულობთ რა ორჯონიკიძის სახ. რაიკომიდან გადმოცემულ გამარჯვებისა და პირველობის დროშას, ვსძლებთ პირობას, რომ სოციალისტურ მშენებლობისათვის მეცნიერების ცოდნით შეიარაღებული ბოლშევიკურ კადრების მომზადებასთან ერთად მივცეთ ქვეყანას ფიზკულტურად ჯანსაღი ადამიანები.

ჩვენ სრული დარწმუნებული ვართ, რომ პარტიის სწორი ხელმძღვანელობით მიღწეულ გამარჯვებათა განმტკიცების საფუძველზე, კიდევ უფრო გავშლით ფიზკულტურულ მუშაობას, ჩავაბამთ ფიზკულტურელთა რიგებში სტუდენტობას მთელი 100 პროც.-ით და ვიბრძოლებთ ფიზკულტურული მომზადების მაღალი მაჩვენებლებისათვის.

გაუმარჯოს საკ. კ. პ. (ბ) და მსოფლიო პროლეტარიატის საყვარელ ბელადს ამხ. **სტალინს.**

გაუმარჯოს ფიზკულტურულ მოძრაობას და მის ორგანიზატორს, ამიერ - კავკასიაში, ამიერ - კავკასიის ბოლშევიკების ხელმძღვანელს ამხ. **ლ. ბერიას.**

საქ. კ. პ. (ბ) სახუნტის პარტკომის მდივანი **ს. მინდაძე.**

ამხ. ლ. აღნიაშვილის დეპეშა

კისლოვოდსკიდან.
ტფილისის უნივერსიტეტი
პარტკომის მდივანს ამხ. მინდაძეს

მხურვალე სალამი პარტიულ კომიტეტს, პარტკომკავშირულ ორგანიზაციებს და სამხედრო ხელმძღვანელობას იმ ბრწყინვალე გამარჯვებისთვის, რომელიც ტფ. სახ. უნივერსიტეტის ფიზკულტურელებმა მოიპოვეს 8 ნოემბერს ტფ. ფიზკულტურელთა აღლუმში.

ტფ. სახ. უნივერსიტეტის რექტორი ლ. აღნიაშვილი.

გრძოლებისა და გამარჯვებების ხუთმეტი წელი

ამ.-კავ. წითელდროშოვანი არმიის მთავარსარდალი ამხ. სმოლინი.

კავკასიის წითელ დროშოვანი არმია არის პირმშო შვილი მეთერთმეტე არმიისა, რომელიც წარმოიშვა 1917 წლის შემოდგომაზე ჩრდილოეთ კავკასიაში. ამ პერიოდში ჩრდილოეთ კავკასია წარმოადგენდა განსაკუთრებით გააფთრებულ მწვავე კლასობრივ ბრძოლის ასპარეზს. ოქტომბრის რევოლუციის გამარჯვების შემდეგ თეთრ-გვარდიელთა მრავალფეროვანი მასები ფართო ნიაღვრად დაიძრენ სამხრეთისაკენ, რადგან იმედი ჰქონდათ, რომ ძათ აქტიურ დახმარებას გაუწევდა მდიდარი ყაზახობა, რომელიც ცარიზმის დროს მთელ რიგ პრივილეგიებით სარგებლობდა. თეთრგვარდიელებს იმედი ჰქონდათ, რომ სწორედ ამ ფენებიდან შექმნიდენ მძლავრ არმიას, რომელიც გაილაშქრებდა საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ. ამ კონტრრევოლუციონურ ძალებს წინ აღუდგა ნორჩი წითელი მე-11 არმია, რომელიც შედგებოდა მუშების, მშრომელ გლეხების და წითელ გვარდიელთა რაზმებისაგან. არსებობის პირველ დღიდანვე მე-11 არმია განსაკუთრებით მძიმე პირობებში იმყოფებოდა, (მომარაგების ნაკლებობა, მეთაურთა შემადგენლობის და სამხარი მასალის მწვავე კრიზისი). აი რას სწერდა ამხ. სერგო ორჯონიკიძე:

„ამიერ-კავკასიის საზღვრებთან წითელ არმიის ყოფნის ყოველი დღე ამიერ-კავკასიის მშრომელებში რევოლუციურ აქტივობას აღვიძებდა.

აზერბეიჯანის, სომხეთის და საქართველოს დედა-ქალაქებში ყალიბდებოდა რევკომები, მთელ რიგ ქალაქებში ხდებოდა აჯანყებები და მე-11 არმიის სარდლობას მოუწოდებენ დახმარებისაკენ.

და ამხ. სერგო ორჯონიკიძეს: „ამხ. სერგო, აბსოლუტურად საჭიროა, რომ საქართველოს საბჭოების ყრილობაზე მიღებულ იქნას გადაწყვეტილება ქართული წითელი არმიის აუცილებლად გაძლიერების შესახებ“.

თუ თავის არსებობის პირველ პერიოდში ნაციონალური ნაწილები მოისუსტებდა, დღეს იგი საკმარისად მომწიფდა, გაიზარდა პოლიტიკურად, გაკაჟდა, აითვისა ბრძოლის ახალი ტექნიკური საშუალებანი და მხარში უდგას დიდი საბჭოთა კავშირის წითელ არმიას.

კავკასიის წითელ დროშოვანი არმია ამჟამად წარმოადგენს მ. გ. წ. არმიის მტკიცე ინტერნაციონალურ მებრძოლ რაზმს.

1923 წ. სრულიად რუსეთის ცენტრალური აღმ. კომიტეტი ადგენს: ვინაიდან მე-11 არმიას დიდი დამსახურება მიუძღვის ჩრდილოეთ კავკასიაში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებაში და ამიერ-კავკასიის მშრომელთათვის ძმური დახმარების აღმოჩენის საქმეში, **ებოძოს მას** წითელი **დროშა-ორდენით,** ხოლო არმიას კი ეწოდოს **კავკასიის წით. დროშოვანი არმია.**

გაუმარჯოს კავკ. წით. დროშ. არმიის 15 წლისთავს!

გაუმარჯოს წითელი არმიის ხელმძღვანელებს — კომ. პარტიას და მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადს ამხ. სტალინს!

გაუმარჯოს წით. არმიის პირველ წითელ არმიელს — რევსამხ. საბჭოს თავმჯდომარეს და წით. არმიის ბელადს ამხ. **ვოროშილოვს!**

დ. ჩიხლაძე

ლენინური კომკავშირი--ლენინის პარტიის საიმედო დასაყრდენი და თანაშემწე

გაუმარჯოს კომკავშირულ მოდგმას—ბოლშევიკური პარტიის ხუთმილიონიან რეზერვს!

წინ პარტიის ხელმძღვანელობით

15 წელი.. დიდი შესანიშნავი მიჯნაა! უდიდესი და ბედნიერი შედეგები! ძნელი, მაგრამ მშვენიერი გზა!

ერთი მუჯა ახალგაზრდობა, რომელმაც თხუთმეტი წლის წინად დაიწყო ახალგაზრდობის კომუნისტური კავშირის დროშა, განსაკუთრებით, დაკუჭკაცდა და გაიზარდა ჩვენი ერთიანი მრავალმილიონიან ორგანიზაციად, გადაიქცა მრავალმხრივი სახელმწიფო საქმიანობის ორგანიზაციად, გადაიქცა მრავალმხრივ სახელმწიფო საქმიანობის გიგანტურ სკოლად, აღზარდა ათეულობით და ასეულობით ათასი გამორჩენილი სახელმწიფო მოღვაწე, პოლიტიკოსი, ინჟინერი, პროფესიონალი, მხატვარი და მეცნიერი.

ისტორიულად პროლეტარული დიქტატურის ქვეყანაში, ქვეყანაში, რომელმაც დაამხო ყველა საფუძვლები ადამიანის ექსპლოატაციისა ადამიანის მიერ, და რომელიც ქმნის ახალ საზოგადოებრივ სოციალისტურ წყობილებას, შეიძლებოდა წარმოშობილიყო, გაზრდილიყო და განმტკიცებულიყო ასეთი მძლავრი ორგანიზაცია, როგორიც არის ახალგაზრდობის საკავშირო კომუნისტური კავშირი.

მხოლოდ ჩვენს ბოლშევიკურ პარტიას **ლენინს** და მისი სიტყვის ოსოფის — მოფლიო პროლეტარიატის ბელადს ამხ. **სტალინს** მეთაურობით შეეძლო გამოეზარდა და ორგანიზაცია, რომელმაც დაიმსახურა მთელი ქვეყნის საკოთარ პატივისცემა, მთელი მსოფლიოს ახალგაზრდა პროლეტარიატის უდიდესი ყურადღება და პროლეტარიატის რევოლიუციის მტრების გაოფორებული სიძულვილი.

15 წლის თავს ჩვენ ვხდებით შემოწმებული ცხლაპრიალი ბრძოლებში. მრავალ მილიონიან კომკავშირის გულს ამკობს ორი უალრესად სპატიო ორდენი, რომლითაც საბჭოთა მთავრობამ დააჯილდოვა ჩვენი კავშირი. ორჯერ წითელდროშოსანმა კომკავშირმა დაიმსახურა თავის სახელი — ბოლშევიკური პარტიის პირველი თანაშემწის — თავისი თავდადებით ლენინის საქმისადმი, თავისი ბრძოლით ბოლშევიკური პარტიის გენერალური ხაზისათვის, **თავისი სიმხნევით, თავის** მჩქეფარე, დაუშრეტელი ენერგიით, თავის უძლეველ ახალგაზრდული სიმტკიცით ბრძოლაში.

კომკავშირი— ეს არის რევოლიუციონური კადრების მშენებელი სკოლა. სახელმწიფოს მმართველობის უალრესად **სპასუხისმგებლო** პოსტებზე, უდიდესი ქარხნების, კოლექტიურ და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელობის სათავეში, წითელი არმიის საკომანდო პოსტებზე, საბჭოთა ფლოტის, ხელოვნების მუშაკთა ათეულობით ათასი ბოლშევიკები, რომელმაც თავის მებრძოლ სტალინურ ეახტის მრავალ ათასი ბოლშევიკები, რომელმაც თავისი აღზრდა დაიწყეს ლენინური კომკავშირის რიგებში.

ლენინური კომკავშირის წარმატებები — ეს არის ჩვენი ბოლშევიკური პარტიის ერთ ერთი გამარჯვება, მას და მხოლოდ მას ეკუთვნის პატივი მრავალმილიონიან ლენინურ კომკავშირის შექმნისა და განმტკიცებისა.

ჩვენი წარმატებები კიდევ მეტს გვავალებენ, 15 წლის იუბილეს დღეებში თითოეული კომკავშირელი, თითოეული ახალგაზრდა მუშად აკოლმეურნე ვალდებულია ერთხელ კიდევ შეამოწმოს თავისი მუშაობა, კიდევ ეტლის ენერგიით მოკიდოს ხელი სოციალისტური ქვეყნის შემდგომ განმტკიცებას.

და თვალსულ ჩვენგან [illegible] ა. ხ. **სტალინის** იტყვები კომკავშირელ ვალებს და ქალაქელ ქალებს შესახებ ს. ს. ს.

გადავაქციოთ უნივერსიტეტი კულტურისა და მეცნიერების ბოლშევიკურ კერად!

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის პლენუმი.

ამხ. ლ. აღნიაშვილის საბოლოო სიტყვა

ჩემს ამოცანას შეადგენდა გაშუქება იმ საქმიანობისა, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ჩვენს უნივერსიტეტში შედარებით ამ მცირე ხნის განმავლობაში და აგრეთვე გაშუქება იმ პერსპექტივების, რომელიც აქვს უნივერსიტეტს მიმდინარე სასწავლო წელს. რასაკვირველია, ისეთ დიდ დაწესებულებაში, როგორიც სახელმწიფო უნივერსიტეტია, მრავალი საჭიროებოროტო საკითხი გვაქვს. სრულიად არ მჭონდა საშუალება გამეშუქებია ნახევარი იმ საკითხების, რომელიც საჭირო იყო დასშეულიყო ჩვენი პლენუმის წიხაზე. ყოველ შემთხვევაში მრავალი საკითხი, არ იყო გაშუქებული როგორც საჭირო იყო. მე ვიმედოვნებ, რომ ჩემი შემდგომი მუშაობის პროცესში შეესძლებთ დავამუშაოთ ეს საკითხებიც.

ერთ - ერთი ამხანაგი აღნიშნავს, თითქოს ერთ მასწავლებელს (სამწუხაროდ არ იყო აღნიშნული არც პროფესორის და არც სტუდენტის გვარი) — პროფესორს გახეცადებია, რომ ჩემი ლექციების დროს ნუ დასწერთ ნოტარებს, თორემ რაიმე გამოგრჩებათ და აზრს დაამახინჯებთო, ეს სრულიად დაუშვებელი განცხადებაა. თუ ასეთს რაიმეს მართლა ჰქონდა ადგილი, უნდა ყოფილიყო დასახელებული მასწავლებლის გვარი. (ხმა დარბაზიდან: **მოსეშვილი**).

შევჩერდები რამდენიმე საკითხზე, პირველყოვლისა სამგამოცდო სესიებზე, ეს იყო პირველი სესია. უნივერსიტეტის პირობებში. იმ წინასწარმა მუშაობამ, რომელიც უნივერსიტეტმა, ფაკულტეტებმა, სასწავლო ნაწილმა ჩაატარა და, უნდა ითქვას, კარგათაც ჩაატარა, მიგვიყვანა იქამდე, რომ ჩვენი სტუდენტები მოვიდა მომზადებული, მე თვით დავესწარი მრავალ გამოცდას და უნდა ვსთქვა, რომ პირდაპირ სასიხარულო მოვლენა იყო; რომ დიდი პროცენტი სტუდენტობისა კარგათ მომზადებული გამოცხადდა გამოცდებზე. მეორე სესიებს, ჩვენ უფრო მომზადებული შევხვდებით.

დაახლოებით მაისში დაიწყო დიდი მუშაობა უნივერსიტეტის ახალი სასწავლო წლისთვის, თითქმის ყველა საკითხი, რომელიც საჭირო იყო გადაწყდა, ჩვენ შევადგინეთ სამოსწავლო გეგმა. მე ავღნიშნე თუ რა ძნელი იყო სასწავლო გეგმის შემუშავება, მიუხედავათ იმისა, რომ რამდენჯერმე იყო ჩატარებული თათბირი უცხო და რუსული ენების სწავლების შესახებ. რუსული ენის სწავლება აუცილებელია ჩვენს პირობებში, საზღვარგარეთის მეცნიერებაშიც კი შეიქმნა საჭირო რუსული ენის ცოდნა, წარსულში, მეცნიერული სოციალიზმის ფუძემდებლებიც კი მარსი და ენგელსი, სწავლობდენ რუსულ ენას.

მთავრობამ მიიღო დადგენილება, რომ ჩვენს უნივერსიტეტში ჩამოყალიბდეს ცალკე რუსული განყოფილება.

ამავე დროს განსაკუთრებული და დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს ქართული ენის სწავლებას. ჩვენს უნივერსიტეტში არიან ისეთი სტუდენტები, რომლებიც რამდენიმე წელია სწავლობენ და წარმოიდგინეთ ქართული ენა არ იციან. ჩვენს ფაკულტეტებში მოიპოვება მათ მიერ დაწერილი ისეთი საბუთები, რომ პირდაპირ სამარცხვინოა, ეს დაუშვებელია და ამიტომ უნივერსიტეტში შემოვიღეთ როგორც სავალდებულო საგანი ქართული ენა. ეს სამარცხვინო ამბავია, მაგრამ მოგვიხდა ამ ღონისძიებების მიღება, რადგან არსებული მდგომარეობა უნდა გამოსწორდეს. რა თქმა უნდა ეს დიდი ნაკლია საშუალო სასწავლებლების მუშაობაში, და აღბად განსაკომში მიიღებს ზომებს, რომ აქ არ დავკარგოთ დრო, ეს ეხება მათემატიკას, ელემენტალური მათემატიკის განმეორება გვიხდება იმიტომ, რომ საგანი თავის დონეზე არ არის დაყენებული საშუალო სასწავლებელში.

ახლა საერთო საცხოვრებლების საკითხზე. ცეკას მიერ გამოყოფილი იყო სპეციალური კომისია, სტუდენტთა ქალაქის შესასწავლად. გამოკვლევის შედეგები უკვე მოხსენდა ცეკას ბიუროს. ეს იყო სამი კვირის წინათ. ტფილისის აღმასკომმა უკვე მიიღო ზომები, მუშაობა სწარმოებს, იმედია, რომ ამის შემდეგ მუშაობა აუცილებლად გაიშლება.

ჩვენი უნივერსიტეტის მუშფაკი შესდგება ორი მუშფაკის შეერთებით. უნივერსიტეტი შეეცადა, მუშფაკი გადაექცია თავის ორგანულ ნაწილად. სამწუხაროდ მუშმაობის პროცესში გამოირკვა, რომ ადგილი აქვს არა ჯანსაღ მოვლენებს. უნივერსიტეტის მიერ გამოყოფილი იყო კომისია, რომელმაც გამოარკვია მუშფაკის მდგომარეობა. იმ დადგენილებაში, რომელიც გამოიტანა ჩვენმა პარტიულმა ორგანიზაციამ, ნათქვამი იყო, რომ მუშფაკის მუშაობა არ იყო თავის დონეზე. მუშფაკის სასწავლო ნაწილმა და დეკანმა ვერ შეასრულეს თავისი მოვალეობა ძალიანად, არავითარი მუშმაობა მუშფაკს არ ჩაუტარებია, რომ სასწავლო გეგმები დროზე შეესრულებინა და სტიპენდია დაერიგებინა ძალიან იმ სტუდენტებისთვის, რომლებიც აკადემიურ წარმატებას გამოიჩენდნენ.

თითქმის 100-ზე მეტი იყო ისეთი შემთხვევა, როცა ორი და სამი „სუსტი" ჰქონდათ მუშფაკის მსმენელს და მათ არა თუ უხსნიდნენ არც კი უმცირებდნენ სტიპენდიას, სათანადო ზომების მიღების შეძლება მდგომარეობა მუშფაკში გაჯანსაღდა. იქ შეცვლილი იყო დეკანის თანამშრომელი, თვით დეკანიც, თორემ ცოტა დავუნდობით, რადგან შესაფერი ანახაგი ვერ მოვიძებნეთ და ახლა მდგომარეობა უმჯობესდება.

ორიოდე სიტყვა მოძრაგების მესახებ. ჯერ კიდევ იმ დროს, როდესაც სწარმოებდა მუშაობა სახელმწიფო უნივერსიტეტის შექმნისათვის, სწორედ ამ დროს დაისვა მომაგების საკითხი. ჩვენ მაშინ არ გვქონდა საძიებელი მეცნიერების საკითხების მიღების